

EU-TAXONOMIN

Så redovisar storbolagen
på Stockholmsbörsen

Rapport
2050 Consulting - maj 2023

Inledning

2050 Consulting har under våren undersökt års- och hållbarhetsredovisningarna från 90 storbolag på Stockholmsbörsen för att se hur de rapporterar enligt EU-taxonomin. Hur hållbara är bolagen? Hur skiljer sig olika sektorer åt? Hur mycket plats får taxonomin i rapporterna? Dessa är några av de frågor som besvaras i rapporten. Vi analyserar nuläget och blickar även framåt på vilka möjligheter och utmaningar som kan tänkas vänta runt hörnet.

Om EU-taxonomin

Som en del i den europeiska gröna given antogs i juli 2020 EU:s taxonomiförordning. Den syftar till att främja hållbara investeringar inom EU genom ett klassificeringssystem för vad som anses vara miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Tanken är att ett gemensamt språk för hållbarhet ska hjälpa investerare och andra intressenter att styra kapitalflöden till miljömässigt bättre alternativ.

År 2022 var första gången börsnoterade storbolag behövde redovisa hur stor andel av verksamheten som omfattas av EU:s taxonomiförordning (eligibility), då gällande räkenskapsår 2021. Från och med 2023 är samma bolag skyldiga att även rapportera så kallad förenlighet med taxonomin (alignment), det vill säga i vilken utsträckning verksamheterna lever upp till kriterierna för att definieras som miljömässigt hållbara.

För att en viss ekonomisk verksamhet ska klassificeras som förenlig med taxonomin ska den väsentligt bidra till ett eller flera av EU:s sex prioriterade miljömål, inte orsaka betydande skada för något av de övriga målen samt uppfylla vissa sociala minimikrav.

EU-taxonomin sex miljömål är:

1. Begränsning av klimatförändringar
2. Anpassning till klimatförändringar
3. Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
4. Omställning till cirkulär ekonomi
5. Förebyggande och bekämpning av föroreningar
6. Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

Nyckelbegrepp

- ▶▶ **Eligible activity**
– Verksamhet som omfattas av taxonomin
- ▶▶ **Aligned activity**
– Verksamhet som är förenlig med taxonomin

För räkenskapsår 2022 sker rapportering endast mot de två klimatrelaterade målen för vilka tekniska granskningskriterier finns fastställda.

I april publicerade EU-kommissionen ett nytt utkast på granskningskriterier för de icke klimatrelaterade miljömålen. Utkastet var ute på remiss och synpunkter kunde lämnas fram till den 3 maj. När denna rapport publiceras har de nya granskningskriterierna ännu inte godkänts av kommissionen.

Vilka svenska bolag som måste rapportera enligt taxonomiförordningen regleras av årsredovisningslagen. I dagsläget handlar det om företag som har fler än 500 anställda och är av allmänt intresse, exempelvis börsnoterade bolag. Antalet bolag som måste rapportera enligt taxonomin kommer att öka successivt och på sikt omfatta alla stora bolag samt börsnoterade bolag med undantag för mikroföretag.

Sammanfattning

Vår genomgång av 90 storbolag på Stockholmsbörsen visar att endast drygt en fjärdedel av börsbolagens samlade omsättning år 2022 omfattas av EU-taxonomin (eligibility). Det visar tydligt att ramverket fortfarande är under utveckling och ännu inte ett heltäckande klassificeringssystem.

Rapporten visar också att knappt 6 procent av omsättningen är förenlig med taxonomin (alignment). Sannolikt kommer dessa siffror att öka i takt med att kommissionen beslutar om granskningskriterier för fler typer av verksamheter, inklusive för de resterande fyra miljömålen.

Inkluderade bolag

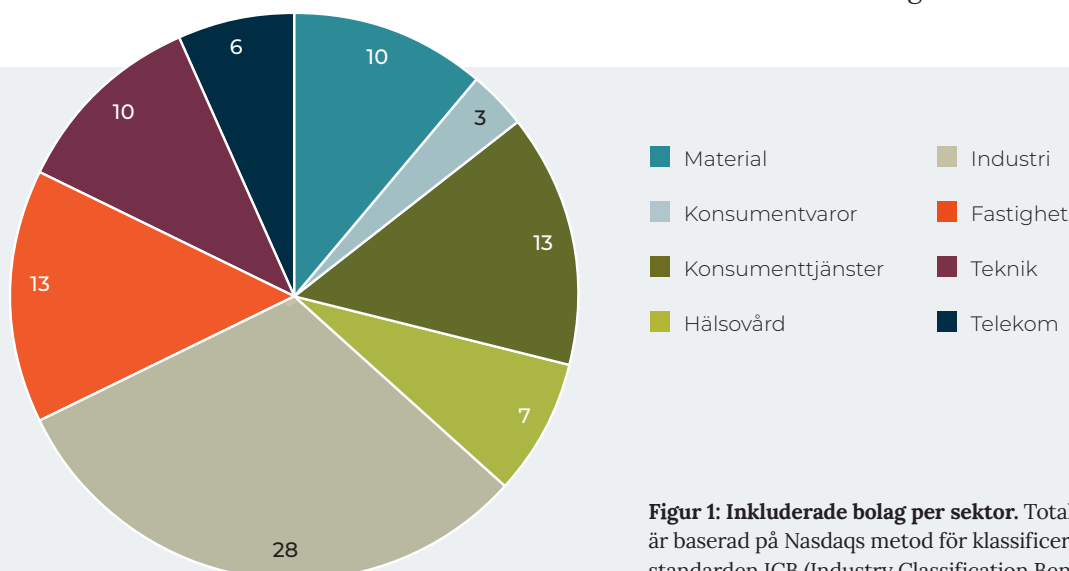
Denna rapport tar en närmare titt på företag på OMX Stockholm Large Cap. Innehållet grundar sig på uppgifter som finns tillgängliga i års- eller hållbarhetsredovisningar som publicerats fram till den 5 maj 2023.¹ Totalt består urvalet av 90 bolag, fördelade över åtta sektorer baserade på Nasdaqs sektorindelning.

I urvalet inkluderas alla icke-finansiella bolag som har

rapporterat fullständigt enligt taxonomin.

För de flesta företag i urvalet är rapporteringen krav, men några har gjort rapporteringen som en frivillig upplysning. I den senare gruppen finner vi bland annat flera fastighetsbolag.

Finansiella bolag har exkluderats då dessa ska rapportera förenlighet med taxonomin först för räkenskapsår 2023. Även investmentbolag har exkluderats från urvalet.²

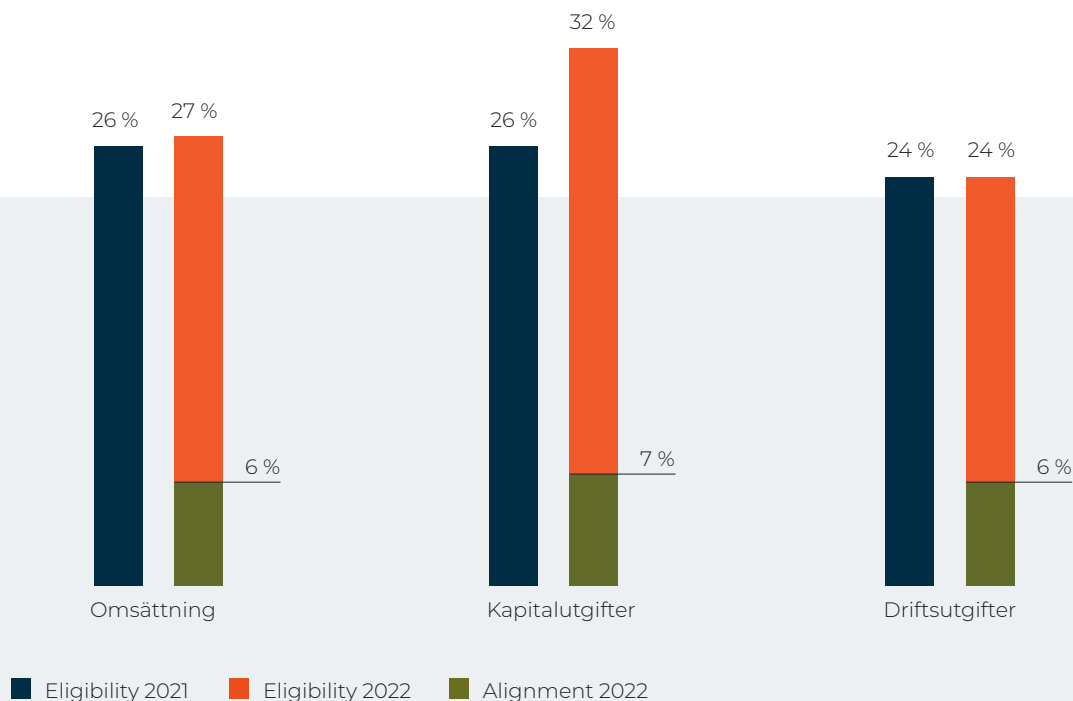
Figur 1: Inkluderade bolag per sektor. Totalt 90 bolag. Uppdelningen är baserad på Nasdaqs metod för klassificering av börsbolag enligt standarden ICB (Industry Classification Benchmark).

¹ Bolag som publicerat sin årsredovisning efter detta datum samt bolag med brutet räkenskapsår finns därmed inte med i urvalet. Bolag med ofullständig taxonomirapportering har också uteslutits.

² Enligt Nasdaqs sektorindelning bedöms investmentbolag ingå i den finansiella sektorn.

Bolagens hållbarhet enligt taxonomin

Figur 2: Nyckeltal, stora företagens taxonomirapportering 2021-2022. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) sett till de tre nyckeltalen omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter 2021-2022.

Taxonomin är ett av EU:s viktigaste verktyg för att styra om kapitalflöden till hållbara investeringar. För företag som rapporterar enligt taxonomin kommer de tre nyckeltalen – andel taxonomiförenlig omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter – utgöra allt viktigare mått för att följa upp prestation på miljö- och klimatområdet.

Sett till bolag på OMX Stockholm Large Cap omfattades i genomsnitt 27 procent av omsättningen av taxonomin år 2022. Motsvarande siffror för kapital- och driftsutgifter är 32 respektive 24 procent.

Att endast drygt en fjärdedel av börsbolagens omsättning i snitt fångas upp av taxonomin avspeglar att ramverket fortfarande är under utveckling och ännu inte ett heltäckande klassificeringssystem. Många verksamheter som erbjuder exempelvis hälso- och sjukvård samt konsumentprodukter och -tjänster hamnar idag utanför.

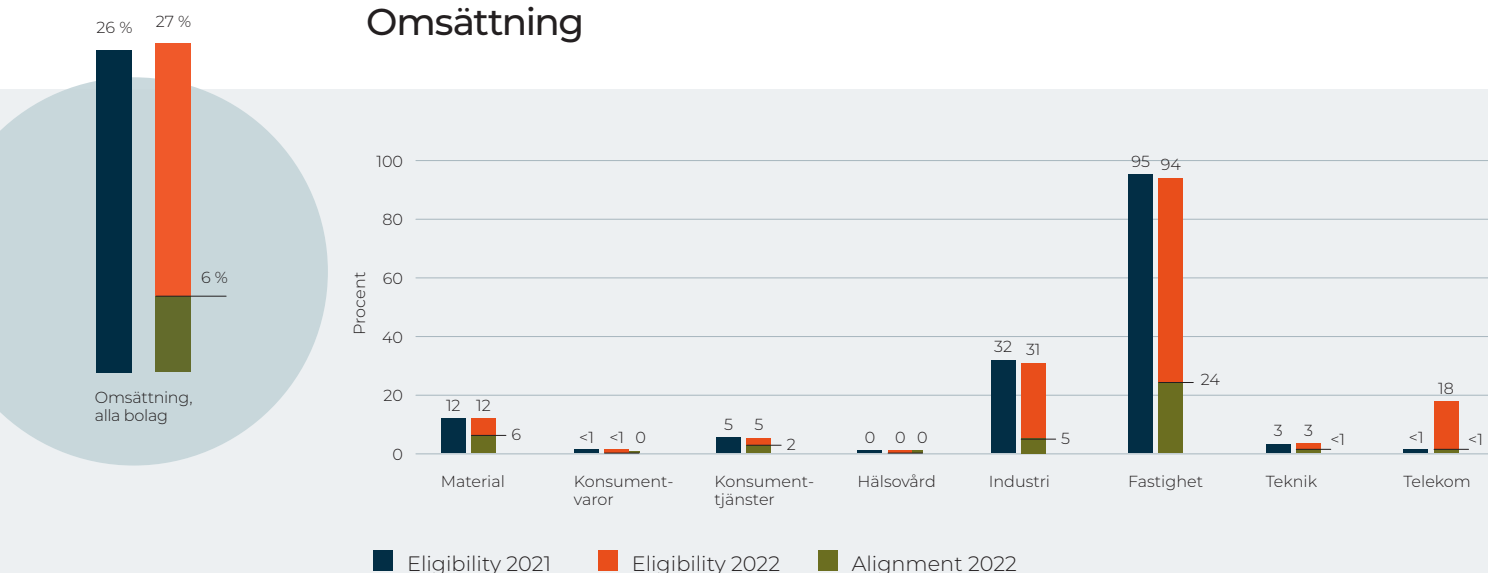
Andel taxonomiförenlig omsättning för de stora börsbolagen motsvarade i snitt 6 procent år 2022. Detta innebär ett gap på omkring 21 procentenheter mellan vad som omfattas av respektive är förenligt med taxonomin och därmed anses bidra till något av miljömålen. Sett till kapital- och driftsutgifter ligger taxonomiförenligheten år 2022 på 7 och 6 procent, vilket innebär gap på 25 respektive 18 procentenheter.

Skillnaden mellan nuläge och potential kan tolkas som att börsbolagen har goda möjligheter att öka andelen taxonomiförenlig verksamhet och därigenom stärka sin position på klimatområdet.

Nyckeltalen som presenteras i detta avsnitt utgör medelvärden och varierar stort mellan sektorer. Denna variation tittar vi närmare på i nästa avsnitt.

Omsättning

Figur 3: Omsättningsindikatorn 2021-2022, per sektor. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) 2021-2022 sett till omsättning fördelat på sektorer. Den stora förändringen i telekomsektorn beror på att ett bolag redovisar en ökning med 100 procentenheter mellan 2021 och 2022.

Av de 90 bolag som ingår i rapporten redovisar 54 att verksamheten i någon utsträckning omfattas av taxonomin sett till omsättning.

Andel omsättning som omfattas av taxonomin varierar mellan 0 och 100 procent beroende på sektor. Detta kan jämföras med genomsnittet 27 procent för samtliga bolag som ingår i urvalet. Motsvarande siffra för fjolåret 2021 var marginellt lägre, 26 procent.

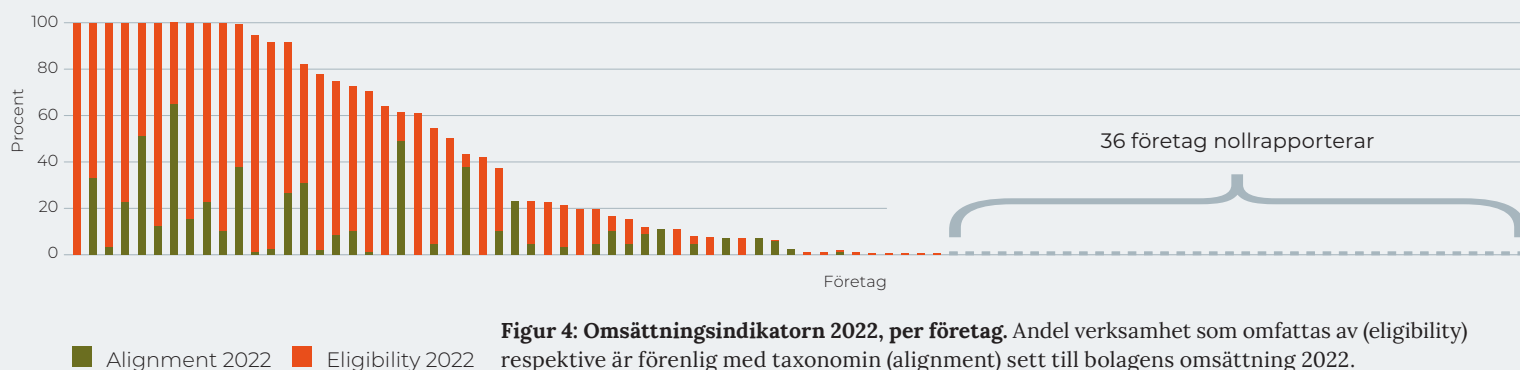
Sett till andel taxonomiförenlig verksamhet redovisar fastighetssektorn det klart högsta nyckeltalet, motsvarande 24 procent. Genomsnittet för samtliga bolag är 6 procent av omsättningen.

Att nyckeltalen är högst inom sektorerna fastighet och industri är förväntat. På europeisk nivå har många

bolag inom fastighets- och industrisektorerna betydande utsläpp i sina egna processer. Sektorerna har alltså stor potential att bidra till att begränsa klimatförändringarna, och har prioriterats när kommissionen arbetat fram tekniska granskningskriterier.

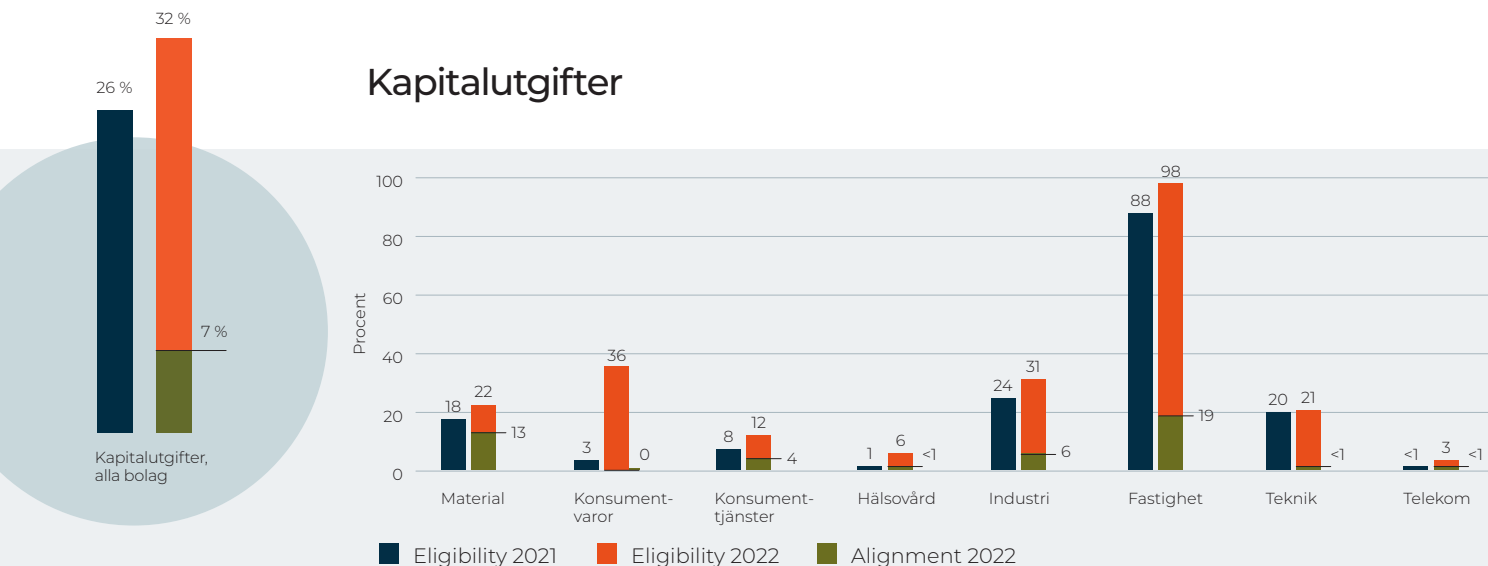
Det bör noteras att flera bolag beskriver att de genererar omsättning genom affärer som bidrar till något av de två klimatmålen, men att taxonomin inte avspeglar deras bidrag eftersom tekniska kriterier fortfarande saknas för deras typ av verksamhet.

Det är sannolikt att andelen omsättning som omfattas av taxonomin kommer att öka i takt med att kommissionen beslutar om granskningskriterier för fler typer av verksamheter, inklusive för de resterande fyra miljömålen.

Figur 4: Omsättningsindikatorn 2022, per företag. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) sett till bolagens omsättning 2022.

Figur 5: Kapitalutgiftsindikatorn 2021-2022, per sektor. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) 2021-2022 sett till kapitalutgifter fördelat på sektorer.

Av de 90 bolag som ingår i rapporten redovisar 68 att verksamheten i någon utsträckning omfattas av taxonomin sett till kapitalutgifter.

Andelen kapitalutgifter som omfattas varierar stort från 0 till 100 procent. Genomsnittet för samtliga storbolag motsvarade 32 procent år 2022. Det innebär en ökning på 6 procentenheter från 26 procent år 2021.

När det kommer till taxonomiförenlighet är den genomsnittliga andelen 7 procent av kapitalutgifterna. Drygt hälften av bolagen redovisar en förenlighet över 10 procent. Högst andel förenliga kapitalutgifter har fastighetssektorn med 19 procent.

Inom samtliga branscher finns bolag som i någon mån väljer att redovisa kapitalutgifter som omfattas av eller är förenliga med taxonomin. Detta kan förstås utifrån att taxonomin idag ger företag flera möjligheter att redovisa utgifter kopplade till enskilda investeringar som gröna.

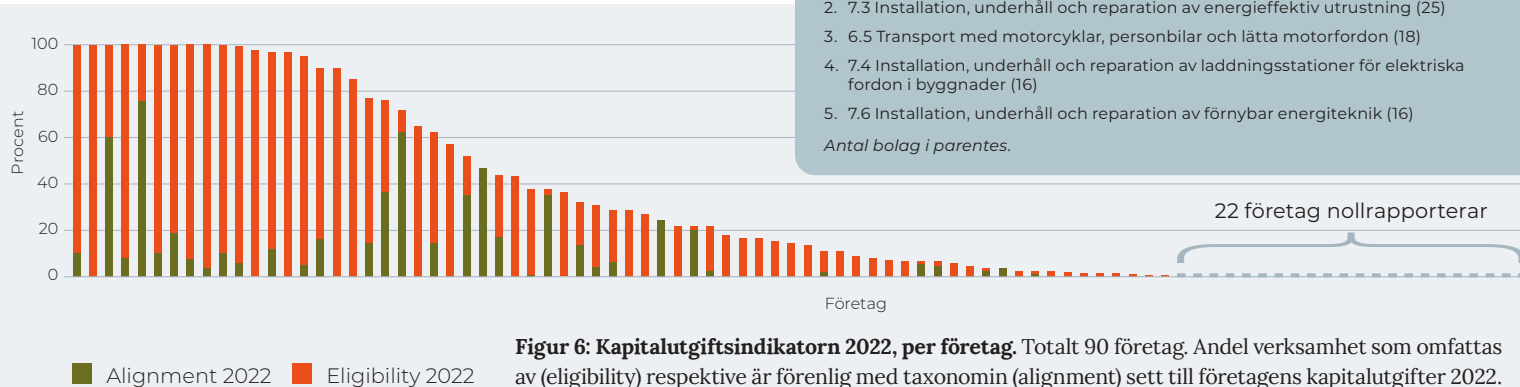
För de 90 bolagen är 7.7 ”Förvärv och ägande av

byggnader” den vanligaste verksamheten att rapportera kapitalutgifter mot. De samlade investeringarna i 7.7 uppgår 2022 till omkring 55 miljarder kronor.

Andra vanliga verksamheter är 7.3 och 6.5 (se inforuta nedan). Dessa aktiviteter har gemensamt att de kan grundas på åtgärder eller inköp som inte nödvändigtvis har en koppling till bolagets kärnverksamhet.

Detta bidrar sannolikt till att andelarna är högre för kapitalutgifter jämfört med siffrorna för omsättning och driftsutgifter.

Vissa företag lyfter specifikt svårigheter med leverantörskontroll kopplat till kapitalutgifter. Till exempel har vissa bolag valt att redovisa utgifter som icke taxonomiförenliga eftersom de anser att de inte kan verifiera att leverantörer efterlever kraven på minimiskyddsåtgärder. Detta gäller särskilt inköp av produkter eller tjänster från annan taxonomiförenlig verksamhet.³

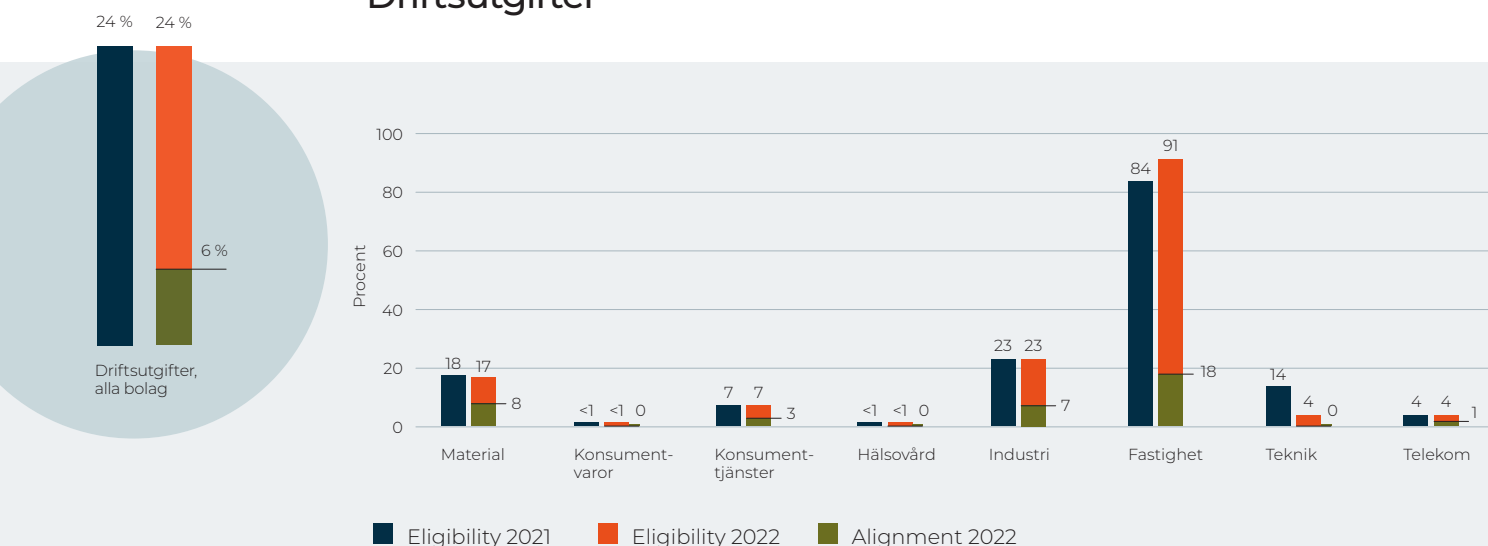

Figur 6: Kapitalutgiftsindikatorn 2022, per företag. Totalt 90 företag. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) sett till företagens kapitalutgifter 2022.

³ Kapitalutgifter enligt kategori c) i den delegerade förordningen med redovisningsprinciper, (EU) 2021/2178.

Driftsutgifter

Figur 7: Driftutgiftsindikatorn 2021-2022, per sektor. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) 2021-2022, sett till driftsutgifter fördelat på sektorer.

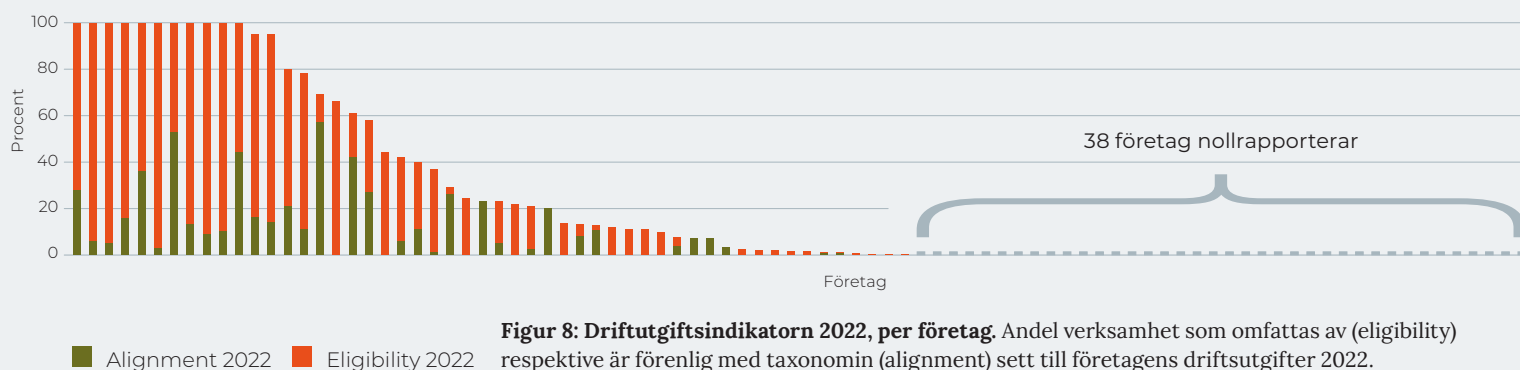
För år 2022 rapporterar de stora börsbolagen att i genomsnitt 24 procent av deras driftsutgifter omfattas av taxonomin. För 2021 var siffran densamma.

Andel verksamhet som omfattas av taxonomin är genomgående något lägre sett till driftsutgifter jämfört med omsättning och kapitalutgifter. Så många som 38 börsbolag angav i sina årsrapporter för 2022 att inga av deras driftsutgifter omfattades av taxonomin.

När det kommer till förenlighet med taxonomin redovisar bolagen i snitt 6 procent. Värt att belysa är att endast 25 bolag redovisar förenlighet på 6 procent eller högre, medan resterande uppger ett nyckeltal på mellan 0 och 5 procent.

Till skillnad från nyckeltalen omsättning och kapitalutgifter saknas idag hänvisning till internationell redovisningsstandard som hjälper bolagen att identifiera relevanta poster för driftsutgifter. I stället har kommissionen dels genom delegerande förordningar, dels genom senare förtydliganden definierat vad som är att betrakta som en driftsutgift inom ramen för taxonomin.

Vissa bolag antyder att de valt att vara restriktiva i sin tolkning av driftutgiftsindikatorn på grund av denna osäkerhet. Ett bolag skriver att de följt försiktighetsprincipen när de klassificerat vilka poster som utgör driftsutgifter enligt kommissionens definition. Ett annat bolag beskriver att arbetet med att förbättra rapporteringsprocesser i enlighet med taxonomins definitioner pågår för att kunna öka detaljgraden i rapporteringen.

Figur 8: Driftutgiftsindikatorn 2022, per företag. Andel verksamhet som omfattas av (eligibility) respektive är förenlig med taxonomin (alignment) sett till företagens driftsutgifter 2022.

Taxonomins utrymme i årsredovisningen varierar stort

Majoriteten av bolagen omnämner taxonomin endast bland årsredovisningens övriga hållbarhetsupplysningar. Bland företag som lyfter taxonomin i andra delar av rapporten nämns ramverket ofta i generella termer under omvärldsbevakning, beskrivning av intressentkrav, kompetensutveckling, långsiktig lönsamhet eller bidrag till de globala målen. I en handfull rapporter omnämns taxonomin i vd-ordet.

Hur mycket bolagen skriver om taxonomin varierar stort från 31 till 4879 ord med en median på 730. Femtio procent av bolagen beskriver taxonomin med mellan 413 och 1334 ord.

Drygt hälften av bolagen gör tydligt att de uppfyller kravet på minimiskyddsåtgärder

Kravet på efterlevnad av minimiskyddsåtgärder säkerställer att företag som bedriver hållbara verksamheter når upp till vissa standarder avseende till exempel mänskliga rättigheter, beskattning, sund konkurrens och antikorrupktion. Kriteriet har varit omdiskuterat då det av många ansetts svårt att tillämpa.

Drygt hälften av bolagen beskriver tydligt att de uppfyller taxonomins krav på efterlevnad av minimiskyddsåtgärder. Framförallt hänvisar bolagen då till

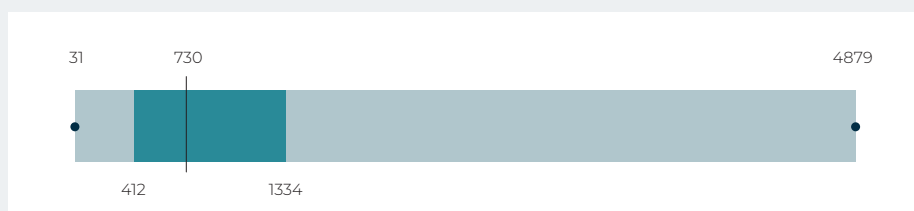
▶▶ Medianföretaget använder omkring 730 ord för sin taxonomirapportering.

▶▶ Drygt hälften av bolagen beskriver tydligt att de uppfyller taxonomins krav på efterlevnad av minimiskyddsåtgärder.

befintliga styrdokument, policyer, rutiner och processer kopplat till de riktlinjer och principer som taxonomiförordningen hänvisar till.⁴ I några enstaka fall beskriver bolag att de vidtagit extra åtgärder för att kunna uppfylla kravet.

Sex bolag beskriver att de inte uppfyller eller inte kan bedöma om de uppfyller kravet på minimiskyddsåtgärder. Detta på grund av att processer för att säkerställa efterlevnad inte är fullt implementerade och uppdaterade eller att informationen inte kan verifieras.

Knappt fyrtio procent av bolagen lämnar inte någon tydlig information om huruvida de anser sig uppfylla kravet. Majoriteten av dessa anser inte heller att deras verksamhet omfattas av taxonomin. Sannolikt har dessa bolag därför inte prioriterat att undersöka eller redovisa efterlevnaden av minimiskyddsåtgärder.

Figur 9: Antal ord. En fjärdedel av företagen beskriver taxonomin med under 412 ord. Hälften av de rapporterande företagen använder mellan 413 och 1334 ord. Det företag som skriver mest om taxonomin använder 4879 ord

⁴ OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, ILO:s åtta kärnkonventioner samt det internationella regelverket för mänskliga rättigheter.

Framtidsblick

Kommande år kommer sannolikt bjuda på såväl förändringar i EU-taxonomin innehåll som i praxis kring tillämpningen av ramverket. Taxonomin har ända sedan start presenterats som ett dynamiskt hållbarhetsramverk och är tänkt att uppdateras i takt med att exempelvis nya tekniker utvecklas.

När denna rapport sammanställs håller EU-kommissionen just på att avsluta den öppna konsultationen om vilka aktiviteter som ska ingå i taxonomins fyra icke klimatrelaterade miljömål. Att ramverket breddas samtidigt som praxis utvecklas – ofta genom branschorganisationer på nationell och europeisk nivå – bidrar till att rapporteringens jämförbarhet och relevans ökar med tiden.

Idag frågar sig många inom näringslivet om taxonomin kommer att överleva den växande djungeln av hållbarhetslagstiftningar. Något som talar för långsiktighet är att EU-kommissionen idag länkar samman ramverket med flera andra initiativ på hållbarhetsområdet.

Exempelvis är det föreslagna due diligence-direktivet (CSDD) tänkt att länkas till taxonomins krav på minimiskyddsåtgärder. Ett annat exempel rör den nya EU-standarden för gröna obligationer, som enligt

nuvarande förslag ska harmoniseras med taxonomins definition av hållbarhet. Även till disclosureförordningen SFDR finns en stark länk.

Inte minst ur ett finansperspektiv ser taxonomin alltså ut att vara här för att stanna.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att taxonomins definitioner av hållbarhet inte på något sätt är politiskt neutrala. Detta blev särskilt tydligt 2021 när det beslutades att gas- och kärnkraftsverksamhet under vissa omständigheter skulle få kallas gröna, vilket väckte bred kritik. En liknande debatt har under 2023 rasat gällande flygsektorns vara eller icke vara i taxonomin.

Transparenta processer och delaktighet från olika intressenter kommer att vara a och o för att taxonomin ska fortsätta uppfattas som trovärdig och relevant när nya verksamheter inkluderas.

Klart är ändå att taxonomin kan hjälpa bolag att positionera sig och accelerera sitt klimat- och miljöarbete här och nu. Företag som integrerar taxonomins krav i sin verksamhet kommer att kunna dra fördelar såväl på kapitalmarknaderna som ur ett bredare strategiskt omställningsperspektiv.

Behöver ditt bolag stöttning kring EU:s Taxonomi?

Vi på 2050 Consulting kan hjälpa till på flera olika sätt, exempelvis:

- ▶▶ Löpande rådgivning kring EU:s taxonomi och hur kraven berör just er sektor.
- ▶▶ Utbildande insatser i lagkraven och vilka förväntningar som kan träffa ditt bolag framgent.
- ▶▶ Screenings för att identifiera vilka delar av er verksamhet som omfattas av taxonomin.
- ▶▶ Åtgärdsanalys i syfte att öka andelen taxonomiförenlig verksamhet.
- ▶▶ Analys av kriterier inklusive framtagande av kommentarer till EU-kommissionen.

Kontakt

Vill du veta mer hör av dig till Elias Höckerfelt eller Mats Tedenvall, alternativt skicka ett mejl till info@2050.se

Elias Höckerfelt

Konsult, 2050 Consulting
+46 (0)70-766 39 45
elias.hockerfelt@2050.se

Mats Tedenvall

Senior konsult, 2050 Consulting
+46 (0)70-697 39 01
mats.tedenvall@2050.se